TRYGDERETTEN

Denne ankesaken ble avgjort den 26. august 2011 i Trygderettens lokaler i Oslo.

Rettens sammensetning:

1.	Randi M. Karlsen, juridisk kyndig rettsmedlem, rettens administrator
2.	Henning Robert Aanes, medisinsk kyndig rettsmedlem
3.	Martine Refsland Kaspersen, rettsfullmektig

Ankenr:	11/00689
Ankende part:	Ap v/verge, X
Ankemotpart:	NAV Klageinstans Midt-Norge, Trondheim
Saken gjelder:	Anke over vedtak om avslag på krav om stønad til bil gruppe 2, jf. lov om folketrygd § 10-6 og § 10-7 første ledd bokstav h med tilhørende forskrifter.

K J E N N E L S E:

Ap, født i 2002, satte ved verger fram krav om stønad til bil første gang den 1. november 2007. Etter å ha fått vedtak om avslag hos NAV, ble saken brakt inn for Trygderetten, som i kjennelse datert 21. november 2008 i ankesak 08/02248 stadfestet avslagsvedtaket.

Nytt krav om stønad til bil ble satt fram den 15. oktober 2009. NAV Forvaltning Nordland innvilget i vedtak av 18. februar 2010 stønad til bil i gruppe 1. Det ble samtidig gitt avslag på stønad til bil i gruppe 2. Etter klage ble vedtaket stadfestet av NAV Klageinstans Midt-Norge i vedtak av 5. oktober 2010. Dette vedtaket er påanket til Trygderetten ved ankeerklæring av 29. november 2010.

NAV Klageinstans Midt-Norge har vurdert det påankede vedtaket på nytt i samsvar med trygderettsloven § 13, men har ikke funnet grunn til å endre vedtaket. NAV Klageinstans Midt-Norge har forberedt saken for behandling i Trygderetten og har utarbeidet et oversendelsesbrev med en framstilling av saksforholdet og partenes anførsler. Oversendelsesbrevet er datert 10. februar 2011. Kopi av oversendelsesbrevet er sendt til B, som ikke har kommet med merknader til saken innen fristens utløp.

Ankesaken ble sendt til Trygderetten 15. mars 2011.

Retten anser ikke B som prosessfullmektig for Trygderetten, og har derfor sendt kopi av oversendelsesbrevet til Aps verger, som er gitt anledning til å komme med merknader til saken. Slike merknader er ikke mottatt.

NÆRMERE OM SAKENS BAKGRUNN

Når det gjelder de faktiske forhold, framgår blant annet følgende av oversendelsesbrevet:

> "Den ankende part er en gutt født i 2002 som er bosatt i X sammen med sine foreldre og to yngre søsken.
>
> Den ankende part har Angelmanns syndrom som medfører alvorlig psykisk og fysisk utviklingshemming med epilepsi. Det fremgår av foreliggende medisinsk dokumentasjon at lidelsen medfører at han ikke evner å ta imot beskjeder og forstå hensikten med det han blir fortalt. Hans kognitive fungering gjør samarbeid og samhandling svært vanskelig Videre er det opplyst at han mangler språk og at han fortsatt bruker bleier. Han har hatt epilepsi fra 2 års alder med anfall flere ganger i måneden. Det opplyses også at han er motorisk forsinket, at han har klare motoriske vansker og at han har feilstilling i føttene. Det er opplyst at han fungerer som et barn på 1-2 år. Han har gangfunksjon, men er innvilget elektrisk rullestol.
>
> Det vises til for øvrig til medisinsk dokumentasjon i saken samt øvrig dokumentasjon som belyser den ankende parts funksjonsevne og nærmere redegjør for den aktuelle diagnose. Det vises her til dok.2, 3, 4, 5, 7, vedlegg til dok. 14, vedlegg til dok. 22, 18 og vedlegg til dok.39."

PARTENES ANFØRSLER

Den ankende part, Ap ved verger, har opprettholdt kravet om stønad til bil i gruppe 2. B har i den anledning kommet med anførsler til saken.

Den ankende parts anførsler framgår også av klagen datert 15. mars 2010 over NAV Forvaltning Nordlands vedtak, hvor vergen skriver:

> ”I begrunnelsen for avslaget på gruppe 2 bil skriver dere følgende "*ut fra de medisinske opplysningene i saken framgår det at du er i stand til å stige inn og ut av bilen uten bruk av heis eller rampe, men at dine kognitive evner kan gjøre dette vanskelig*".
>
> I følge bilforskriftens § 2 vil personer som er rullestolbrukere, og som er ute av stand til å komme seg inn og ut av bil uten rullestolstolheis eller rampe få innvilget gruppe 2 bil.
>
> For oss står det veldig tydelig og vi tolker loven akkurat slik den står beskrevet. Da syns vi det er merkelig at saksbehandlerne overser det som står i søknaden fra oss og de vedleggene fra annet helsepersonell har beskrevet.
>
> Vi skriver under punkt "*hvordan blir transportbehovet dekket i dag*"?: Ap løftes/dyttes/ bæres inn og ut av personbil som oftest etter en svært strevsom tur fra utgangsdør til bilen og omvendt. Det vil i praksis si i 100% av tilfellene. Når det er vinter er det kjempetungt fordi Ap har på seg vinterklær i tillegg.
>
> Å dytte et menneske inn i en bil ser vi på som svært uverdig og uakseptabel form for forflytting. Ingen av oss som er funksjonsfriske ville akseptert at noen hadde dyttes oss i baken hver gang vi skal inn i en personbil. Det er dette som er realiteten for vårt barn. Hvis saksbehandlerne syns det er greit å forflytte sterkt utviklingshemmede mennesker på denne måten, er det et stort overtramp på veldig mange mennesker i vårt samfunn.
>
> Da det ser ut for at det er vanskelig å forstå at Ap ikke har en funksjonell gangfunksjon vil jeg nå beskrive detaljert hvordan Ap forflyttes på gode og dårlige dager.
>
> De dagene Ap er i god form skjer følgende: Ap leies ut og føres mot bilen, stopper opp ca 1 meter ifra bilen. Da tar den voksne og løfter låret/kneet sitt opp for å få feste i skrittet på Ap for å få løftet han opp i høyden og deretter "hekter" vi han på vår hofte. Så bøyer vi oss ned for å hindre at Ap ikke dunker hodet sitt i biltaket og deretter nærmest dytter/hiver vi han på plass i sitt spesialtilpassede barnesete. På grunn av hans alder og høyde er det svært vanskelig å få han på plass i bilstolen. I tillegg strider Ap imot å bli forflyttet så bare det gjør denne prosessen som en "kamp".
>
> De dagene Ap er i dårlig form + alle dagene det regner ute (tiltrekkes enormt mot vann og ser han ei søle legger han seg rett ned). Ap blir påkledd mot store protester

inne i gangen, løftet opp slik som nevnt ovenfor og båret ut mot bilen eller trillet i vogna mot bilen og deretter dyttet på plass.

Når Ap skal ut av bilen må vi ta tak under armene hans og dra han etter oss ut av bilen. Når man har en stor 7 åring som blir forflyttet slik ser det voldsomt unaturlig ut og det er svært fysisk tungt.

Kan dere på bakgrunn av dette tro at Ap kan komme seg inn i bil uten bruk av heis eller rampe?

Spesialergoterapeut C skriver: "*når det gjelder inn og utstigning av bil må Ap dyttes/løftes*. Og videre i konklusjonen hennes står det "*jeg anbefaler at Ap sin familie får innvilget gruppe 2 bil med rampe eller heis, og hvor Ap kan sitte i sin elektriske rullestol under hele transporten. Behovet for bil er svært omfattende*". Kan dette misoppfattes?
Høsten 2009 fikk vi innvilget elektrisk rullestol og i februar 2010 kom stolen som skal være sikker i bil, fordi den var tenkt å brukes til trille Ap på rampe inn i bilen og la han sitte i stolen under transporten nettopp for å slippe store belastninger med å forflytte utallige ganger i løpet av en dag. Hvorfor får vi ikke da innvilget bilen vi trenger for å bruke rullestolen slik det var tenkt både fra vår side og fra NAV-saksbehandleren som innvilget rullestolen?

Videre i vedlegget fra sosionom D fra Z står det: "*på bakgrunn av følgende av tilstanden Angelman syndrom som er beskrevet, er familien og andre fagpersoner avhengig daglig å bruke rullestolen som et hjelpemiddel både til å komme ut og inn av bilen og for å forflytte seg.*". Hun har lang fartstid med denne diagnosen og vi syns det er hårreisende at saksbehandlerne sår tvil om den kompetansen hun sitter med. Det er veldokumentert og kjent at denne diagnosegruppen er anhengig av gruppe 2 bil for å få dekket sitt transportbehov.

Siste uken i februar 2010 var vi på brukerkurs på Z sammen med andre familier som har barn med samme diagnose. Der fikk vi bl.a. høre fra andre foreldre at ei lita jente på 3 år fra X2, ei jente på 9 år fra X3, ei jente på 3 år fra X4 og ei jente på 2 år fra en liten kommune nord for X5 hadde fått gruppe 2 bil innvilget på første forsøk.

Den eneste forskjellen på Ap og disse barna som nevnt er at Ap er nærmere 15 kg tyngre å forflytte, utviklingsmessig er de på samme nivå. Dette kan vi ikke forholde oss til. Hele veien ser vi at avslaget kommer fordi "Ap har en viss gangfunksjon". Men hvorfor må vi da under alle handleturer, alle utflukter og alle øvrige turer ha med oss rullestol/spesialvogn? Jo, fordi Ap går svært begrenset og aldri når vi vil han skal gå og vi har aldri fått Ap til å samarbeide om noen ting. Han er et lite barn i en stor kropp, og det må det tas høyde for. Hvis ikke blir forskjellsbehandlingen utviklingshemmede får ekstremt stor kontra barn som "bare" har fysiske" begrensninger.

Til slutt vil jeg nevne et kjempegodt eksempel på at Ap kan gå når han vil. På badestranda en fin sommerdag, kan man åpne bildøra og Ap går målrettet og bevisst rett ned til stranda uten et eneste hjelpemiddel, mens på returen må vi ha rullestol/spesialvogn + 2 voksne for at vi i det hele tatt skal kunne få han på plass i vogna og ikke minst det tyngste, få han inn i en bil.

Vi har gruppe 1 bil som vi selv har hatt i alle år og da fungerer det slik at en voksen bestandig må sitte i midten bak fordi Ap lugger og sparker veldig mye, så det vil ikke fungere å ha en gruppe 1 bil som Nav gir støtte til tross for alle spesialtilpasningene som kan gjøres med en slik bil. Ap må sitte i egen stol, et stykke fra andre på grunn av hans impulsstyrte atferd. Har en voldsom styrke i kroppen og dermed kan han heller ikke sitte nær sine søsken eller andre småbarn.

Vi håper på bakgrunn av denne klagen omgjør avlaget vi har fått på gruppe 2 bil."

Ankemotparten, NAV Klageinstans Midt-Norge, har i oversendelsesbrevet lagt ned påstand om at det påankede vedtak stadfestes og har anført:

"Sett på bakgrunn av at det i ankeomgangen ikke er fremlagt nye opplysninger eller fremsatt anførsler som vurderes å ha relevans for vurderingen finner Klageinstansen i all hovedsak grunnlag for å gjenta tidligere vurdering av saken.

NAV Klageinstans legger til grunn at den ankende part har diagnosen Angelmans syndrom. Han har som følge av dette redusert funksjonsevne på mange områder. Han har gangfunksjon, men det beskrives vansker med å få han inn og ut av bil grunnet kognitiv svikt. Han samarbeider lite og motarbeider også til dels prosessen med å komme inn og ut av bil. Det er opplyst at han har elektrisk rullestol og andre hjelpemidler som han har behov for å bringe med seg. I vedtak av 18. februar 2010 er den ankende part innvilget stønad til motorkjøretøy i form av tilskudd til gruppe 1 bil. Avslagsvedtaket ble stadfestet av NAV Klageinstans Midt-Norge i vedtak av 5. oktober 2010. Vedtaket er påanket når det gjelder avslag på stønad til gruppe 2 bil.

Den ankende part har også tidligere søkt om stønad til gruppe 2 bil. Dette kravet ble avslått ved Trygderettens kjennelse av 21. november 2008 nr. 08/02248.

NAV Klageinstans bemerker innledningsvis at det i saken ikke er bestridt at inngangsvilkårene for rett til stønad til motorkjøretøy i Folketrygdlovens §§ 10-6 jf. 10-7 er oppfylt i aktuelle sak. Videre er det ikke bestridt at de alminnelige vilkår for rett til stønad i Bilforskriftens § 3 er oppfylt. Omtvistet i saken er hvorvidt vilkårene for stønad til gruppe 2 bil, jf. vilkåret i Bilforskriftens § 2 fjerde ledd er oppfylt.

Det følger av forskriftens § 5 at stønad til kjøretøy ytes til:

a) medlem som har behov for ordinær personbil (gruppe 1)

b) medlem som har behov for spesielt tilrettelagt kassebil (gruppe 2).

De nærmere vilkår for retten til stønad og eventuelt størrelsen på denne er regulert i forskriftens øvrige bestemmelser.

NAV Klageinstans bemerker i den forbindelse at det følger av Bilforskriftens § 2 fjerde ledd at det oppstilles som vilkår for rett til stønad til gruppe 2 bil at medlemmet ikke er i stand til å komme seg inn og ut av bilen på egen hånd, uten å bruke heis eller rampe.

Det bestrides ikke at den ankende part har en medisinsk diagnose som påvirker hans funksjonsevne på mange måter. Bortsett fra perioder hvor han har epilepsianfall har han imidlertid gangfunksjon. Problemstillingen er at han på grunn av kognitiv svikt ikke samarbeider, og til dels motarbeider inn- og utstigning av bil. Dette medfører tunge løft for foreldrene og andre omsorgspersoner.

NAV Klageinstans bemerker i den forbindelse at det følger av fast praksis at vilkårene for gruppe 2 bil i Bilforskriftens § 2 fjerde ledd skal fortolkes strengt. Det er i praksis lagt til grunn at dersom søker har gangfunksjon og således er fysisk i stand til å stige inn og ut av bilen uten bruk av heis eller rampe, er vilkårene ikke oppfylt.

Klageinstansen viser i den forbindelse blant annet til Trygderettens kjennelse TRR 07/00781, som også Trygderetten viste til i sin kjennelse vedrørende aktuelle sak av 21. november 2008 nr 08/02248. Fra kjennelsen hitsettes:

"Når det gjelder vilkårene for bil i gruppe 2, er det på det rene at praksis er streng som anført av ankemotparten. De tidligere saker det er vist til samt praksis for øvrig, gir uttrykk for at behov for mer hensiktsmessig bil enn en personbil av hensyn til for eksempel plass til andre familiemedlemmer, medbringelse av nødvendig utstyr og manøvrering av dette inn og ut av bilen, mv., ikke er tilstrekkelig. Det samme gjelder om vedkommende er avhengig av en viss bistand til inn- og utstigning av bil, såfremt han/hun ellers kan stå og bevege seg noe på egenhånd".

Videre vises det til Høyesteretts avgjørelse av 15. september 2010, sak nr. 2010/486 hvor det uttales følgende: " Jeg kan for min del ikke se at det foreligger en entydig trygderettspraksis som gir støtte for å fravike ordlyden i bilforskriftens § 2 fjerde ledd. I de fleste avgjørelser som berører problemstillingen, finner Trygderetten ordlyden i § 2 fjerde ledd avgjørende. Uttalelser i enkelte avgjørelser kan ikke tillegges selvstendig betydning". Videre uttales det:
"Etter min vurdering er det vesentlig at vi står ovenfor et regelverk som ikke åpner for et individuelt skjønn. Hensynet til å ha et regelverk som er enkelt å praktisere og som derved sikrer likebehandling av medlemmene, bør være avgjørende".

Høyesteretts avgjørelse er enstemmig og støtter således Trygderettens praksis om at vilkårene for gruppe 2 bil skal fortolkes strengt.

NAV Klageinstans har stor forståelse for at det er tungt å være nødt til å løfte/dytte den ankende part inn i bilen slik det beskrives i saken. Det faktum at den ankende part har egen gangfunksjon er imidlertid avgjørende ved vurderingen. At han har behov for bistand og har behov for å medbringe hjelpemidler, herunder elektrisk rullestol, er med henvisning til ovennevnte ikke tilstrekkelig. Det foreligger etter Klageinstansen sin vurdering ikke hjemmel for å tilstå gruppe 2 bil på dette grunnlag.

Vilkåret for rett til stønad til gruppe 2 bil i forskriftens § 2 fjerde ledd er etter dette ikke oppfylt.

Når det gjelder de unntakstilfeller som er oppstilt i retningslinjene til Bilforskriftens §§ 2 fjerde ledd og 5 bemerker Klageinstansen at heller ikke disse kan komme til anvendelse i aktuelle sak.

Det vises i den forbindelse til at det i retningslinjene til forskriftens § 2 fjerde ledd uttales at det i spesielle tvilstilfeller skal tas hensyn til at medlemmet skal bli mest mulig selvhjulpen. Det er imidlertid videre presisert at dette forutsetter at vilkårene for gruppe 2 bil isolert sett er oppfylt, hvilket ikke er tilfelle i aktuelle sak. Unntaksbestemmelsen kommer således ikke til anvendelse.

Når det gjelder de unntak som det er åpnet for i retningslinjene til forskriftens § 5 som er gjengitt over, så bemerker Klageinstansen at disse er uttrykkelig begrenset til å gjelde for medlemmer som har behov for å fraktes liggende på seng eller båre eller barn som av medisinske årsaker ikke har gangfunksjon. Disse vilkår er heller ikke oppfylt i denne saken.

Vilkårene for gruppe 2 bil er etter dette ikke oppfylt i aktuelle sak.

Klageinstansen finner imidlertid grunn til å påpeke at stønadsordningen om tilskudd til gruppe 1 bil som er innvilget i saken er en fleksibel ordning som gir stort rom for individuelle tilpasninger. Medlemmet står fritt i valg av biltype, forutsatt at denne er hensiktsmessig ut ifra brukes funksjonsnedsettelse og behov. Det er videre medlemmets egen risiko å sørge for at man til enhver tid har et hensiktsmessig kjøretøy.

Det fremgår av sakens opplysninger at for eksempel svingbart spesialsete vil kunne gjøre det lettere for foreldrene og andre omsorgspersoner å få den ankende part inn og ut av bil. Klageinstansen påpeker i den forbindelse at det ikke er noe til hinder for å anvende det innvilgede tilskudd til anskaffelse av en større bil hvor innmontering av slikt sete vil kunne være mulig. Videre er det ikke noe til hinder for at tilskuddet benyttes til anskaffelse av en bil med stor bagasjeplass hvor transport av utstyr vil kunne være mulig. Det understrekes i den forbindelse at tilskudd til gruppe 1 bil nettopp er ment som et tilskudd, og ikke nødvendigvis som en fullfinansiering. I forhold til eventuelle behov for spesialtilpasninger på den bil man går til anskaffelse av, henviser Klageinstansen til Hjelpemiddelsentralen for nærmere veiledning og bistand. De vil også kunne bistå ved valg av biltype med sikte på spesialtilpasning.

Klageinstansen finner for øvrig grunn til å vise til at saken tidligere har vært behandlet av Trygderetten, og at søknad om gruppe 2 bil ble avslått i Trygderettens kjennelse av 21. november 2008. Siden den gang har den ankende part blitt noe eldre og tyngre, samt at han nå er innvilget elektrisk rullestol. I forhold til den medisinske situasjonen som er avgjørende for vurderingen av vilkårene for rett til stønad til gruppe 2 bil har det etter Klageinstansen sin vurdering imidlertid ikke skjedd vesentlige endringer. Det faktum at den ankende part har blitt større, samt det forhold at det nå er behov for å medbringe elektrisk rullestol er ikke avgjørende i så måte. Det understrekes i den forbindelse at den ankende part også hadde behov for å medbringe hjelpemidler på det tidspunkt Trygderetten avsa sin kjennelse uten at dette ble tillagt avgjørende vekt.

> Klageinstansen finner også grunnlag for å påpeke at bilstønadsordningen etter sikker praksis ikke nødvendigvis er ment å gi en optimal dekning av den enkeltes transportbehov, og at stønadsordningen er subsidiær i forhold til andre stønadsordninger for dekning av transportbehov. Det vises i den forbindelse til Trygderettens kjennelse TRR-2003-3164 hvor det fremgår at :" Ytelse fra folketrygden kan likevel ikke ta sikte på en ideell, optimal dekning av transportbehov for den enkelte. Også mindre enn dette må kunne anses som tilfredsstillende."
>
> Gulating lagmannsrett uttaler videre i dom LG-2003-53937: "Lagmannsretten peker i denne forbindelse på at stønad til bil ikke er et sosialt hjelpetiltak som skal løse den enkeltes transportbehov på en optimal måte. Vilkårene for å få ytelsen er strenge, og stønaden er subsidiær i forhold til andre ytelser som gis til transport, for eksempel grunnstønad eller transporttjeneste for funksjonshemmede"
>
> Når det gjelde henvisningen til andre saker hvor det er innvilget stønad til bil i gruppe 2 og anførselen om at dette innebærer en forskjellsbehandling, bemerker Klageinstansen at behandlingen av hver enkelt sak skjer etter en konkret vurdering av sakens opplysninger vurdert opp imot gjeldende regelverk, og at alle relevante forhold av betydning for vurderingen ikke nødvendigvis er kjent for omverdenen. Klageinstansen har i denne fremstilling foretatt en vurdering av aktuelle sak basert på sakens opplysninger og det foreliggende regelverk. De øvrige saker som det vises til kan ikke gjøres til gjenstand for vurdering i forbindelse med denne sak.
>
> NAV Klageinstans Midt-Norge finner etter dette at det påankede vedtaket av 5. oktober 2010 er i samsvar med gjeldende regelverk og praksis."

RETTENS BEMERKNINGER

Ap er innvilget bil i gruppe 1. Det er således lagt til grunn at han fyller de generelle vilkårene for stønad til bil. Retten skal etter dette ta stilling til om han fyller vilkårene for stønad til bil i gruppe 2.

Med hjemmel i folketrygdloven § 10-7 sjette ledd, jf. § 10-7 første ledd bokstav h, fastsatte Sosialdepartementet 7. mars 2003 forskrift om stønad til motorkjøretøy eller annet transportmiddel.

Forskriftens § 2 fjerde ledd lyder:

> ”Med gruppe 1 i denne forskriften menes ordinære personbiler, mens gruppe 2 omfatter spesielt tilpassede kassebiler. Det gis stønad til gruppe 2 til medlemmer som ikke er i stand til å komme seg inn og ut av bilen på egen hånd, uten å bruke heis eller rampe.”

Retten skal bemerke:

Ap er en åtte år gammel gutt med Angelmans syndrom og epilepsi, noe som innebærer en alvorlig fysisk og psykisk funksjonshemming.

Spørsmålet om Ap fyller vilkårene for stønad til bil i gruppe 2, har vært vurdert i Trygderetten en gang tidligere. I kjennelsen av 21. november 2008 i ankesak 08/02248 uttalte retten:

> "Ap har en gangfunksjon og det er opplyst at han tidligere hjalp til for å komme inn og ut av bilen. I epikrise fra Ullevål universitetssykehus av 11. september 2007 uttaler lege 1 blant annet at Ap nå har lært å gå ved egen hjelp, at han går noe bredsporet og litt ataktisk, men at han har stor glede av å bevege seg rundt.
>
> Lege 2 uttaler 24. oktober 2007 at Ap kan gå korte strekninger med hjelp.
>
> Ap er for øvrig ikke tilstått manuell eller elektrisk rullestol fra hjelpemiddelsentralen, og retten legger til grunn at det ikke har vært nødvendig med rullestol for å trille ham til bilen."

Videre oppfattet retten det slik at det var på de dårlige dagene at Ap måtte løftes inn i bilen. Retten kom etter dette til at vilkårene for bil i gruppe 2 på det tidspunkt ikke var oppfylt, jf. 08/02248.

Det ble satt fram nytt krav om stønad til bil den 15. oktober 2009.

Som vedlegg til kravet foreligger en uttalelse datert 14. september 2009 fra spesialergoterapeut C ved Sykehus 1, som skriver at Ap i tillegg til diagnosen Angelmans syndrom, som medfører alvorlig grad av utviklingshemming, har en alvorlig form for epilepsi som er vanskelig å medisinere. Målinger fra Statens Senter for Epilepsi i april/mai 2009 viste kontinuerlig epileptisk aktivitet. Motorisk fungerer Ap som et barn mellom ett og to år. Han kan gå noen skritt, men ut fra sin lave kognitive funksjon forstår han ikke hensikten med å forflytte seg. Det opplyses at Ap har utviklet kraftig feilstilling i begge føttene, noe som medfører at gangfunksjonen har blitt enda dårligere, og står i fare for å svekkes ytterligere. Operasjoner kan bli nødvendig. Det har vært perioder på opptil halvannen uke sammenhengende, hvor Ap verken går eller tar vekt på føttene. Hva dette skyldes er usikkert, men ergoterapeuten mener det sannsynligvis er en kombinasjon av smerter på grunn av feilstillinger og epileptiske anfall. Videre skrives det at når det gjelder inn/utstigning av bil, må Ap løftes/dyttes. Han er nå 25 kg og har en kognitiv fungering som gjør samarbeid og samhandling svært vanskelig.

I en uttalelse datert 29. september 2009 fra Z senter, som også er vedlagt kravet, redegjøres det for Angelmans syndrom generelt. Deretter uttales det:

> "En toåring kan man løfte for eksempel inn og ut av bilen. De som har Angelmann syndrom er et lite barn i en stor kropp.
> Det er dette som er et problem for familien når det gjelder Ap. Han er en stor og tung 7 åring. Ap har utviklet en alvorlig Epilepsi siden forrige søknad. Anfallene medfører at det er uforsvarlig å ha han i en manuell rullestol. Aps mor er 1,50 m høy og kan derfor ikke løfte han. Ingen av foreldrene kan i lengden klare å løfte han enten når han setter seg, har raseriutbrudd eller får epileptiske anfall.
>
> På bakgrunn følgene av tilstanden Angelmann syndrom som er beskrevet ovenfor, er familien og fagpersoner avhengig daglig å bruke rullestolen som et hjelpemiddel både til å komme inn og ut av bilen og for å forflytte seg.

> Ap sin familie i likhet andre familier som har barn med Angelmann syndrom er avhengig av en klasse 2 bil for å få dekket sitt transport behov."

Ankemotparten anfører at det faktum at Ap har egen gangfunksjon, er avgjørende for ankemotpartens vurdering. At han har behov for bistand og har behov for å medbringe hjelpemidler, herunder elektrisk rullestol, er under henvisning til praksis ikke tilstrekkelig. Etter ankemotpartens syn er det derfor ikke hjemmel for å tilstå gruppe 2 bil i dette tilfelle. Ankemotparten viser videre til Høyesteretts avgjørelse 15. september 2010 (HR-2010-1533-A) samt til trygderettspraksis, som viser at vilkårene skal tolkes strengt.

Retten er enig i at når det gjelder vilkårene for å få bil i gruppe 2 er praksis streng. Det er også klart at behovet for en mer hensiktsmessig bil enn en personbil, av hensyn til for eksempel plass til andre familiemedlemmer, medbringelse av nødvendig utstyr og manøvrering av dette inn og ut av bilen mv., ikke er tilstrekkelig. Det samme gjelder om vedkommende er avhengig av en viss bistand til inn- og utstigning av bil, såfremt han/hun ellers kan stå og bevege seg noe på egen hånd.

Trygderetten har i flere tidligere saker lagt til grunn at det må kunne forventes en viss hjelp fra andre. Det kan vises til for eksempel ankesakene 06/02793, 07/02192, 07/03045, 08/01731 og 09/01585. I ankesak 06/02793 uttalte retten bl.a.:

> ”Etter rettens oppfatning er det nærliggende å tolke forskriften § 2 dit hen, at det ikke vil være tilstrekkelig for stønad til gruppe 2 bil at vedkommende (ofte) har behov for en viss hjelp for å komme inn/ut av en bil. Vilkårene må i utgangspunktet være at hun/han bare kommer inn/ut av bilen ved bruk av heis eller rampe, slik det direkte framgår av ordlyden i forskriftens § 2, *eller* hvis det i alminnelighet byr på *vesentlige* problemer å hjelpe henne/ham inn/ut av bilen."

Etter at saken var til behandling i Trygderetten forrige gang, har Ap naturlig nok blitt eldre og tyngre. Han er også innvilget elektrisk rullestol. Videre oppfatter retten det slik at Aps epilepsi har forverret seg de senere årene. Primærlege lege 2 har i uttalelse av 27. august 2009 blant annet uttalt at dagsformen varierer mye, særlig styrt av hans epilepsi, og at han til tider må bæres rundt.

Slik Aps helsesituasjonen beskrives, blant annet i uttalelsene fra Sykehus 1 og Z, har retten kommet til at hans gangfunksjon nå i praksis nærmest er borte. Etter rettens oppfatning har han nå slike fysiske - men kanskje først og fremst kognitive - problemer med å komme seg inn og ut av bilen, at dette er umulig for ham å gjennomføre uten omfattende hjelp. Foreldrene har i mange år løftet og dyttet ham på plass i bilen. Hans funksjonshemming innebærer at han vanskelig kan samarbeide i disse situasjonene, og at han til dels også motarbeider prosessen. På bakgrunn av at han nå nærmer seg ni år og er stor og tung å løfte på, mener retten at man nå har nådd grensen for hva som kan kreves av hjelp fra foreldrenes side for å få ham inn i bilen.

Retten har vært i tvil, men har etter en konkret vurdering kommet til at vilkårene for stønad til bil i gruppe 2 nå er oppfylt.

Anken har etter dette ført fram og det påankede vedtak blir å omgjøre.

Kjennelsen er enstemmig.

S L U T N I N G:

Vedtak truffet av NAV Klageinstans Midt-Norge den 5. oktober 2010 omgjøres slik at Ap innvilges stønad til bil i gruppe 2.

Randi M. Karlsen
(sign.)

Henning Robert Aanes
(sign.)

Martine Refsland Kaspersen
(sign.)

Bekreftes for
rettens administrator

Mette Thorstensen
etter fullmakt